

ten van ver-
de landstre-
met dat alles
naar dezelfde

ikt: de school
op dit terrein
zit zulk een
waarmee men
ool heeft ge-
vooral niet

urig eens te
genaamd Ge-
am bezitten.
van gedaan.

zoo mogelijk
t beheer der
van hen, die
een proportio-
niet vast te
ger belast met

hoeve van de
n een vaste
ar regelen bij
igen maatsch.
ndig ingerichte
uit de school-
t, en rekening
in leerstof en
personeel.

wordt, evenals
te de inrichting
leen strekken
er het beoogde

st zelve in hun
plaats de ge-
de echter, dat
e regelen, het
an plaatselijke
oor de ouders

G. MEIMA.

LEVEN.

schrijft, de ge-
n. Wel wordt
eld, hilariteit,
Vrolijkheid"

mdokters met
msterdamsche
l laten of deze
ch ook maar
n Amsterdam
waarschijnlijk,
zich geroepen
te nemen. Er
arop zich de
adeel van den

ngen, die het
regelen heeft,
de verwording
neer wordt de
en Maatschap-
bele verweer,
it af te nemen,
lijk de eerste
isch voorzien,

in geen melk?
ik niet bekend

slang door de
in door parti-
bedrijfsvrijheid
monopolie in

belangrijk dan
ens een punt,
nnen houden
t: „tot hiertoe

gemeentelijke
odig, dat wij
eking trachten
Ik geloof, dat
at een ver uit-
tie een gevaar

ordt dit gezien.
t moet of om
oter, die men
innen.

Overheid de
fte der bevol-
te kunnen be-
ere bedrijf in
volgen hebben
bevolking en
betrekking tot
eften dan die

Dit is juist! Ik zou er nog bij willen voegen, dat door een dergelijke praktijk niet alleen de beschouwing over de voorziening van levensmiddelen verandert, maar dat de beschouwing over de taak en het wezen der Overheid minder zuiver wordt. Tegen de socialistische gemeente-politiek, die een wezenlijk gevaar voor ons is, ligt ons eenig verweer in het principe, dat door Dr. Kuyper is ontwikkeld in zijn: „Souvereiniteit in eigen kring”.

Oogenschoonlijk is de gemeente-exploitatie meestal tamelijk onschuldig, maar ze is het niet. Ze komt psychologisch tegemoet aan den waaier groote massa, die geen eigen verantwoordelijkheid kent en de Overheid voor alles aansprakelijk stelt.

Ze leidt er toe, dat de Overheid wordt tot gewillige dienaar van de groote massa, die brood en spelen verlangt en in het stembijel den gouden sleutel bezit, die alle schatkamers opent.

Ze is een gevaar, niet enkel voor de ontwikkeling van het economische leven, maar ook voor het oude en dure erfgoed der burgerij.

En het ergst van alles is, dat ze een bedreiging vormt voor de vrijheid van geweten.

Reeds thans is het in sommige steden zoo, dat leden van bepaalde politieke partijen weinig kans op een benoeming hebben bij sommige diensten en het voorbeeld van Rusland doet zien, hoever men ten dezen kan gaan. Hier dreigt ook een gevaar voor de zuiverheid der politieke zeden. De Overheid die uitleedster is van economische voordelen, loopt zoo licht gevaar, hare hooge positie te verliezen.

Zoo zegt de indiening van deze melkvoordracht ons, dat we vooral voor onze gemeente-politiek niet kunnen volstaan met incidentele beslissingen.

Een utiliteits-politiek is verderfelij. Hoe moeilijk de vragen, die hier rijzen ook zijn, wij moeten trachten steeds meer tot helderheid te komen over de grenslijn, die er ligt tusschen de taak van Staat en Maatschappij. Deze grenslijn kan een wisselende zijn naar tijden en omstandigheden, ook ten opzichte van tijdelijke en wisselende dingen hebben eeuwige beginselen overwegende beteekenis.

Arnhem.

E. VISSER.

— Uit de week van 4—11 Februari.

Jaap Eden, wiens naam vijftientig, dertig jaar geleden, op veler lippen was om zijn sportprestaties, werd nog even aan de vergetelheid ontrukkt door zijn begrafenis. De sport had vroegtijdig zijn lichaam gesloopt.

Op de Opium-conferentie deed men aan wegloopspoor. Amerika ging voorop. China volgde. Ook trok het de aandacht, dat enkele Zuid-Amerikaanse staten zijn weggebleven.

Doet Marx aan presidentspost? Eerst was hij rijkskanselier. Nu werd hij gekozen tot minister-president van Pruisen. En naar men wil bereidt hij zich voor op het rijkspresidentschap.

Mevrouw Van Zelm doet aan schreeuwspoor. Zij maakte in den Amsterdamsechen gemeenteraad een scène over de kindervoeding. Later bleek het een dubbele scène te zijn. Men weet nu, hoe men haar verontwaardiging moet opnemen. Als sport.

Meer uithoudingsvermogen dan eenige sportsman vertoonde de storm. Toch duurde hij nog niet zo lang als het melkdebat. Enfin, dat is gelukkig uit. Deze proeve van socialisatie — al ontken men, dat het er een is — gaat niet door.

— Reorganisatie van „De Glindhorst”.

Het onderwijzend personeel van de Landbouwschool en de Bijzondere School voor Lager Onderwijs op „De Glindhorst” verzocht ons onlangs, het ingezonden stuk op te nemen, dat in al onze dagbladen en vele onzer weekbladen de ronde heeft gedaan.

Wij konden daaraan om de aan onze lezers bekende redenen niet voldoen, maar lichten er gaarne dit uit, dat het personeel verklaart, dat in zake de ergerlijke gebeurtenissen de beide inrichtingen volkomen vrij uitgaan.

Bovendien moeten wij onze ingenomenheid erover uitspreken, dat de nieuwe directeur, de heer Geleynse, volgens de verzekering van „Het Vaderland” op de stichting gedurende den korten tijd, dat hij aan het hoofd er van staat, wonderen heeft verricht en dat de toestand thans ten volle bevredigend kan worden genoemd. Wij brengen hem onze hulde. Zij het hem gegeven de smet, die „De Glindhorst” aankleefde, volledig en voor goed uit te wischen.

Wel moeten wij tot onzen spijt onze bezwaren tegen koedukatie op zulke stichtingen handhaven.

Ter beantwoording van partikuliere correspondentie diene nog, dat wij weigeren aan te nemen, dat onze voorzichtige minister van Justitie, Mr. Th. Heemskerk, zich zou hebben vergalopperd. Daarvoor is ons vertrouwen in hem te groot.

Anderzijds kunnen we onze antipathie niet verbergen tegen de suggestie van Mr. Methaam Macaré om „De Glindhorst” als een vergiftigende en demoraliserende inrichting van Staatssubsidie uit te sluiten. Pikanterie tegen de Gereformeerden sprak maar al te duidelijk uit zijn woorden.

— De Olympische Spelen.

Net iets voor minister De Visser.

Gelijk men weet, stelt hij voor de Olympische

Spelen, welke hier in 1928 zullen worden gehouden, met niet minder dan een miljoen te subsidiëren.

Over vier jaar verdeeld, zou dit jaarlijks twee en een halve ton uit 's Rijks schatkist pompen.

Minister De Visser speelt graag de goede Sint, die rechts en links, maar vooral links, met zoete subsidies strooit.

Bij hen, die van zoo'n Sint-Nikolaasfeest op Staatskosten niet gediend zijn, heeft hij reeds menigmaal misnoegdheid opgewekt.

Maar loopt het nu niet een beetje de spuigaten uit?

Goedheid onttaardt weleens in roekeloosheid. Men kan zoo goed zijn, dat men zelfs weggeeft, wat ons niet toebehoort.

Daaraan staat minister De Visser bijna schuldig. Hij beroept er zich op, dat hij in 1921 en in 1923 officieus de toezegging heeft gedaan, dat de Staat met een miljoen zou bijdragen, wanneer de Spelen hier gehouden werden.

Half en half stelt hij de volksvertegenwoordiging dus voor een fait accompli.

Maar uit dien hoofde alleen reeds verdient zijn voorstel te worden verworpen.

De volksvertegenwoordiging zou hiermee een krasse en gerechtvaardigde uitspraak doen, dat ze zulk een machtsoverschrijding niet gedooft.

Toch weegt dit het zwaarste niet.

Onderstel, dat op de Olympische spelen niets viel aan te merken, dan zou nog over tweeërlei eerst moeten worden beslist, n.l. of de Schatkist zulk een uitgave op dit oogenblik toelaat en of het wel op den weg ligt van den Staat zulk een internationale Sportactie te steunen.

Met het eerste steekt Prof. Kernkamp in „De (groene) Amsterdammer” den draak. Hij redeneert in dezen trant: „Zit er blijkbaar aan. Het leed is geleden. De minister zal nu ook het Hooger Onderwijs niet langer in de narigheid laten blijven. De vacature-Niermeijer te Utrecht wordt binnenkort vervuld. Dat zult gij eens zien. De Universiteiten kunnen tot ontplooiing komen, wat de laatste jaren door de bezuiniging niet mogelijk was. Hij roept uit: „Het daghet dus in den Oosten — ook voor het hooger onderwijs”.

Minister De Visser heeft den geest der ironie opgeroepen. Als men ziet, hoe de Regeering haar best doet op alle manieren te bezuinigen en voortdurend op inkrimping van uitgaven bedacht is en daartegenover, hoe een bewindsman een miljoentje vroolijk rollen laat, dan is die tegenstelling te schril, dan dat zij de spotlust niet zou prikkelen. En tevens komt dan het medelijden boven met de stakkers, die de korting op het loon elken dag gevoelen.

Ja maar, verdedigt zich minister De Visser, de Olympische Spelen zullen drommen van vreemdelingen naar ons land trekken en die stroommen zullen, behalve nog dat ons land in het centrum van de wereldbelangstelling komt te staan, hier heel wat goudslib achterlaten.

Best mogelijk. Maar dat goud vloeit in de zakken der partikulieren.

Vloeit het ook in de Staatskas? Is minister De Visser er zeker van, dat hij zijn miljoen terugkrijgt in de schatkist.

En dat moet toch.

De schatkist is berooid.

Daarom moest bezuinigd en luidt ook voor de naaste toekomst het parool: doorzetten met bezuiniging.

Wanneer dan ook de schatkist zijn miljoen niet met rente terugbetaald krijgt, is zulk een subsidiepost onverantwoordelijk.

En zeker, in het centrum der wereldbelangstelling te staan is een beele eer. Daarin stond het vorig jaar Engeland door zijn Wembley-tentoonstelling ook. Maar de oeconomische omstandigheden zijn er niet door verbeterd. En men klaagt over het deficit.

Dan — waar gaan we met de subsidies naar toe? Als na de kunst ook de sport moet gesubsidiëerd, wat blijft er dan ten slotte over voor het partikulier initiatief. Wanneer werkelijk de Olympiade zooveel geld in het land zal brengen, waarom vraagt dan het comité dat miljoen met het voorts benodigde niet van hen, die er wol bij zullen spinnen.

En bleef het hierbij nog maar.

Doch er zijn nog andere bedenkingen.

Tegenover de sport in het algemeen mag de christen niet vijandig staan. Er is sport, die veredelt. Maar daarentegen is er ook veel sport, die vernut. En het staat te vreezen, dat vooral die laatste soort bij de Olympische Spelen de overhand zal hebben.

Ook mogen wij niet per sé tegen wedstrijden zijn. Paulus ontleent aan den wedloop een beeld om ons voor te houden, hoe wij hebben te jagen naar het wit van het doel der roeping Gods, dat van hoven is in Christus Jezus. De wedstrijd kan dienen om de energie te stalen. Maar het valt niet te loochenen, hoe onze wedstrijden zijn ontzaard. Het wordt een afjakkeren en afbeulen van het lichaam. Wanneer iemand zijn paard zoo liet werken, zou hij vervolgd worden voor dierenmishandeling. Maar de sportwedstrijden zijn niet zelden een afschuwelijke menschenmishandeling.

Of de zedelijke gevaren, welke ook bij internationale tentoonstellingen zich gelden doen, maar bij internationale sportfeesten ongetwijfeld nog ster-

ker dreigen, door versterking van politietoezicht afdoende kunnen bezworen, is een vraag, welke wel voor minister De Visser's geweten mag worden neergelegd.

Alsook de vraag, of hij bij machte is om de Zondagsontheiliging tegen te gaan. Wij vreezen, dat hij dit bij het in uitzicht stellen van het subsidie niet heeft overwogen.

Over de kansen van dit voorstel is nog weinig te zeggen.

Onder anti-revolutionairen, chr. historischen en liberalen vindt het nog al tegenkanting.

De Roomsche pers houdt zich nog erg gereserveerd.

Wij hopen echter, dat een flinke meerderheid dit voorstel zal doen kelderen.

— Uit de week van 12 tot 18 Februari.

De minister-president van Pruisen, Marx, heeft dan toch eindelijk een kabinet in elkaar weten te timmeren. Zal het geen licht getimmerte blijken?

Het socialistische congres te Grenoble heeft zich achter Herriot geschaard. Evenwel was het geen metsel, doch ook timmerwerk, dat tegen storm wel niet bestand zal zijn.

Timmerwerk met kwastig hout is ook gebleken de kunstmatige vaststelling van den frank het vorige jaar. De laatste dagen daalt hij weer geweldig. De onrust in Frankrijk is begrijpelijk.

Uren van onrust doorleefden ook de familieleden van de mijnwerkers in Dortmund. Honderd dertig slachtoffers maakte het zwarte goud.

Met de Opium-conferentie vlot het nog altijd niet. Nu wordt Duitschland weer beschuldigd roet in den conferentie-pot te hebben geworpen.

Voor het protokol van Genève ziet het er hachelijk uit. Misschien zal het zoo geamendeerd, dat er niets van overblijft. Hecht bouwwerk is anders.

Frankrijk zoekt nu naar een verbond voor eigen beveiliging tegen het ontwapende of niet noemenswaard gewapende Duitschland. Is het geen lapwerk?

HEPP.

PERS-SCHOUW.

Ernst en luim.

De aandachtige lezer zal bemerkt hebben, dat ik (om dezelfde reden als in Indis de H. A. Wiersinga „De Reformatie” minder vaak citeert, omdat het blad daar zoo druk gelezen wordt), hier in deze rubriek niet veel geef uit onze meest bekende bladen. Want dat is juist niet gebrek aan belangstelling, doch een uiting van ontzag, geboren uit de overtuiging, dat die bladen onder ons genoeg bekend zijn. Zoo blijft dus alleen van onze eigen pers over als mijn jachtterrein, wat van vreemden hodem komt, of van eigen bodem, maar dan zoo, dat het weinig lezers heeft onder ons.

Tot de laatste groep reken ik ook het Geref. Theol. Tijdschrift. Goed is deze periodiek natuurlijk, behalve een enkelen keer, als sommige broeders daarin schrijven, wijs zijnde, boven hetgeen zij behooren wijs te zijn. Maar uitteraard heeft het tijdschrift, dat wetenschappelijke inkleeding niet versmaadt, minder lezers dan het streng populaire geschrift. Hoewel (dit terloops) ontwikkelde lezers goed zullen doen, zich te abonneren, omdat het in doorsnee best te volgen is.

Eerst nu kan ik plaats maken voor de overname van kop en staart van het zeer goede en voor jonge menschen zeer nuttige artikel van dr. A. Sizoo: De beteekenis der hellenistisch-Romeinse heilands- en heilsvorstellungen voor het christendom. Dr. Sizoo besteedt hier een terrein, dat onder ons vrijwel aan amateurs wordt overgelaten en dat van hen dan ook vaak met voetangels en klemmen bezaaid en zoo achtergelaten wordt. Dr. Sizoo begint aldus:

Wanneer hij, die aan de absoluteitheid van het Christendom vasthoudt en die in Jezus Christus den waren en eenigen Heiland der wereld ziet, Wiens komst in de boeken van het Oude Testament is aangekondigd, in het geschrift van Lietzmann „Der Weltheiland” de Oud-testamentische voorzeggingen besproken ziet wel met eere, omdat we nu eenmaal het Israelietische volk „mit Recht als den klassischen Vertreter der Heilandsidee zu betrachten pflegen”, maar toch op gelijke lijn met heilandsverwachtingen in het antieke heidendom, dan komt bij hem de vraag op, hoe hij van zijn standpunt uit te oordeelen heeft over de talrijke aanwijzingen, die er op duiden, dat in de Grieksch-Romeinse wereld vóór de verbreiding van het Christendom, een verlangen heeft geleefd naar verlossing en naar een verlosser. Vooral in een tijd als den onzen, waarin de volgelingen der godsdienst-historische school met vaak groote geleerdheid en scherpsinnigheid een innerlijke relatie tusschen het oudste Christendom en het heidendom pogen aan te toonen, schijnt het gewenscht, zich telkens weer opnieuw te bezinnen op de vele kwesties, die zich op dit terrein voordoen.

En aan het slot laat hij zijn betoog hierop uitloopen:

Het heilsvorlangen, dat brandde in de ziel der oude wereld omtrent den tijd van Christus' geboorte, is dus oorzaak van de geweldige verbreiding van al deze heilreligies. Zij hebben den oaden godsdienst in het hart aangestoot: slechts als een gepleisterd graf heeft hij voortbestaan. Maar het Christendom op zijn beurt tastte hen aan. Want dat de strijd van het Christendom niet ging tegen den ouden godsdienst, maar veeleer tegen de uit het Oosten geïmporteerde religies, blijkt, zooals Wissowa opmerkt, uit het feit, dat de Christelijke apologeten, zoolang ze over de oude goden spraken, rustig en academisch polemiseerden, maar zoodra de vreemde godsdiensten ter sprake komen, deze heftig en vol vuur bestrijden. Naarmate het Christendom verder doordringt, slui-